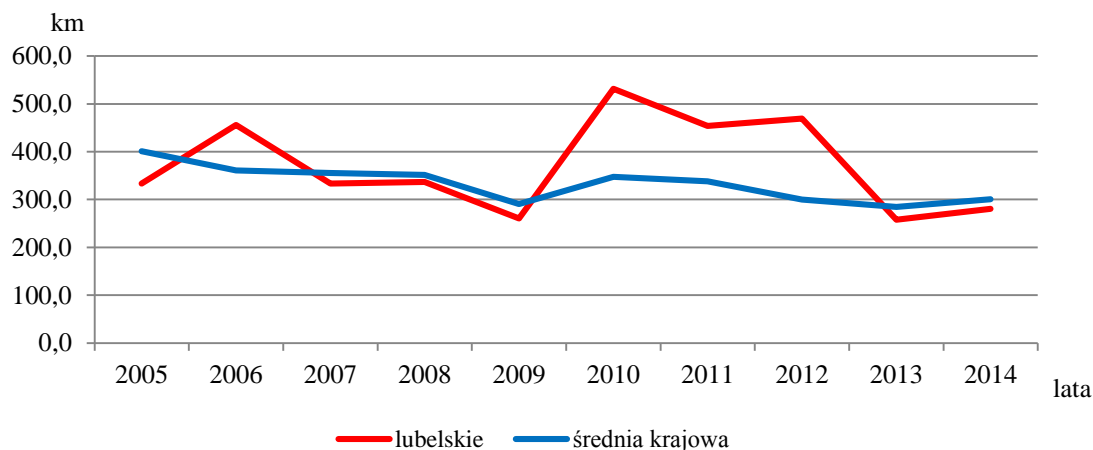

Gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna w województwie lubelskim w 2014 roku

Całkowita długość eksploatowanej sieci wodociągowej w województwie lubelskim wynosi 20863,7 km i stanowi 7,1% długości sieci w Polsce. W poszczególnych powiatach województwa układ długości sieci w podziale na obszary miejskie i wiejskie jest zróżnicowany i tak aż 86,6 % sieci wodociągowej znajduje się na terenach wiejskich. W 2014 roku w województwie lubelskim oddano do eksploatacji 280 km sieci wodociągowej rozdzielczej, tj. o 69 km więcej niż w 2013 r. Największa rozbudowa tej sieci miała miejsce w powiatach: lubelskim (47,0 km), hrubieszowskim (45,2 km) oraz podobnie jak w roku ubiegłym, w powiecie bialskim (22,9 km). Najniższą dynamiką rozwoju sieci poniżej 1 km charakteryzowały się gminy powiatu ryckiego (0,5 km), janowskiego (0,7 km) i włodawskiego (0,8 km). Osiągnięty poziom inwestycji uplasował województwo lubelskie na 8 miejscu w skali kraju pod względem długości oddawanych do eksploatacji nowych sieci wodociągowych, z udziałem wynoszącym 5,8 %.

Rys.1 Sieć wodociągowa oddana do eksploatacji

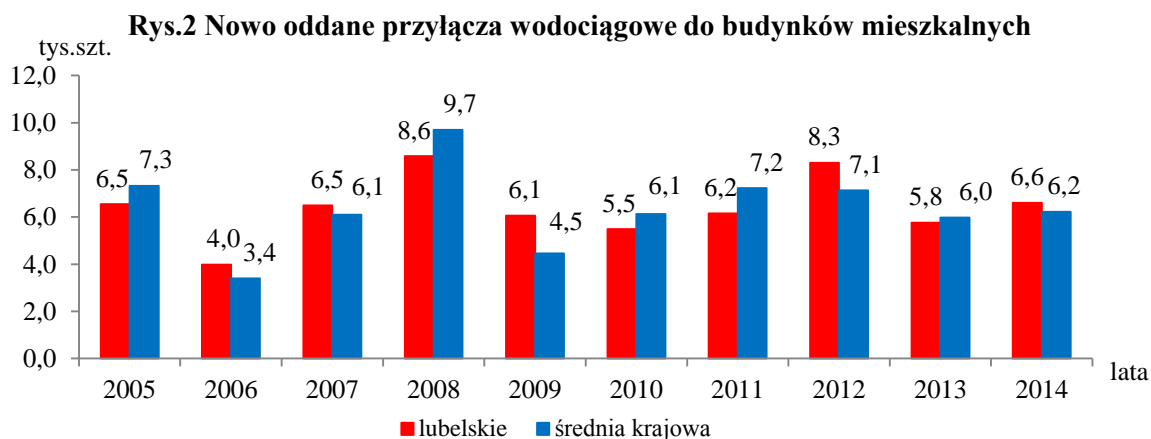

Pozytywnym efektem nowych inwestycji oraz modernizacji starych sieci wodociągowych jest stałe zmniejszanie strat wody, w ostatnich 3 latach o 1,8 % przy odnotowanych w 2014 r. 3145 awariach sieci wodociągowej.

Tabl. 1 Efekty rzeczowe inwestycji wodociągowych i kanalizacyjnych

Wyszczególnienie	Polska		Woj. lubelskie	
	2013	2014	2013	2014
Sieć oddana do eksploatacji w km:				
wodociągowa	4549	4804	258	281
kanalizacyjna	7335	9960	214	380
Budynki podłączone do sieci:				
wodociągowej	95745	99478	5756	6597
kanalizacyjnej	131597	148630	4372	6284

Jednym z efektów rozbudowy sieci wodociągowej są nowe podłączenia budynków, jednakże ich liczba nie jest bezpośrednio związana z nowymi inwestycjami, ponieważ rozbudowa przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci rozdzielczej. W 2014 r. w województwie lubelskim najwięcej budynków mieszkalnych podłączono do sieci wodociągowej w powiatach lubelskim (1912), bialskim (708) i chełmskim (457), natomiast najmniej w powiatach janowskim (21) oraz w miastach powiatowych Chełmie (42) i Zamościu (44).

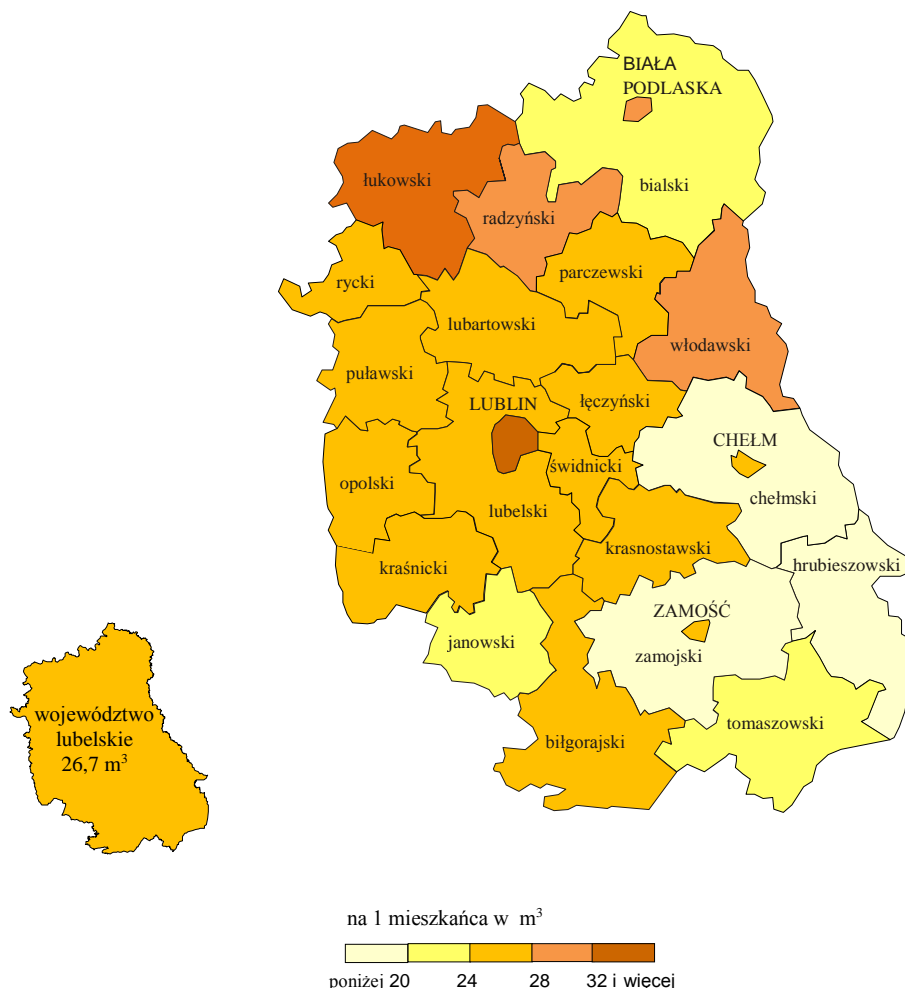

Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej w ostatnich latach miała wpływ na uruchomienie nowych źródeł zasilania bądź rozbudowę już istniejących ujęć wody. W województwie lubelskim źródłem zaopatrzenia wodociągów sieciowych są zasoby wód podziemnych, z których pochodzi 65,5 % wody dostarczonej do gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych.

Zużycie wody w gospodarstwach domowych jest zróżnicowane w poszczególnych województwach i uwarunkowane przede wszystkim poziomem urbanizacji i wyposażeniem

w wodociągi sieciowe. W ciągu minionych kilku lat na przeciętne zużycie wody, szczególnie w miastach, miały wpływ m.in.: zastosowanie nowych technologii związanych z instalowaniem dokładniejszych wodomierzy oraz edukowanie społeczeństwa na temat oszczędzania wody. Wysoko zurbanizowane województwa zachodniej i środkowej Polski (mazowieckie, wielkopolskie, łódzkie), w których funkcjonują duże aglomeracje miejskie posiadające dobrze rozwiniętą sieć zaopatrzenia ludności w wodę, charakteryzują się zużyciem wody przekraczającym średnią krajową wynoszącą 31,1 m³ na 1 mieszkańca. Dla porównania w 2014 r. mieszkaniec województwa lubelskiego zużył średnio 26,7 m³ wody, tj. o ponad 4 m³ mniej niż przeciętny mieszkaniec Polski. W województwie lubelskim w stosunku do poprzedniego roku średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozostało na tym samym poziomie.

Rys.3 Zużycie wody w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim w 2014 r.

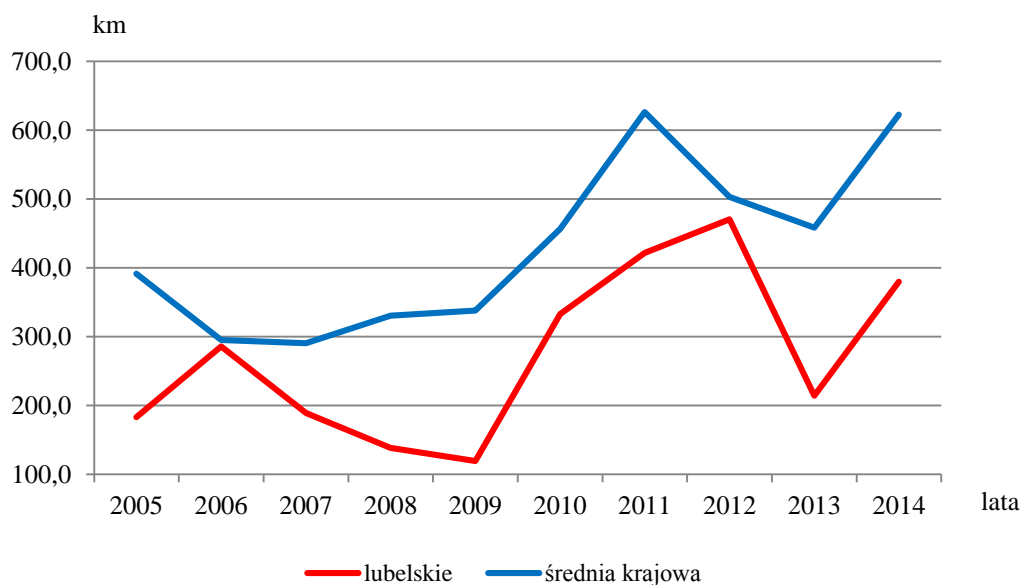

W 2014 r. w województwie lubelskim nie odnotowano dużych wzrostów lub spadków zużycia wody w gospodarstwach domowych. Spośród 24 powiatów jedynie powiat łukowski przekroczył zużycie wody 32 m³ w przeliczeniu na jednego mieszkańca, dołączając tym samym do miasta powiatowego Lublin, w którym zużycie wody wyniosło 35 m³. Wzrost zużycia wody

wystąpił w 14 powiatach przekraczając 0,5 m³ tylko w powiatach łączyńskim, krańickim i ryckim. W pozostałych 10 powiatach odnotowano niewielkie spadki zużycia wody na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych, w tym w powiecie bialskim o 1,4 m³ oraz w powiecie tomaszowskim o 1,1 m³. Powiaty chełmski, hrubieszowski i zamojski, pomimo nieznacznego wzrostu zużycia wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca, nadal charakteryzują się bardzo niskim jej zużyciem z wodociągów sieciowych. W 2014 r. wynosiło ono odpowiednio 19,1 m³, 19,0 m³ i 15,2 m³. Główną przyczyną takiego stanu jest słabo rozwinięta sieć wodociągowa na ich terenie oraz korzystanie przez mieszkańców z własnych studni głębinowych. W miastach na prawach powiatu, podobnie jak w Lublinie, zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozostało na podobnym poziomie jak w 2013 r. i wyniosło w Białej Podlaskiej 28,0 m³, w Chełmie 26,2 m³, w Zamościu 27,6 m³.

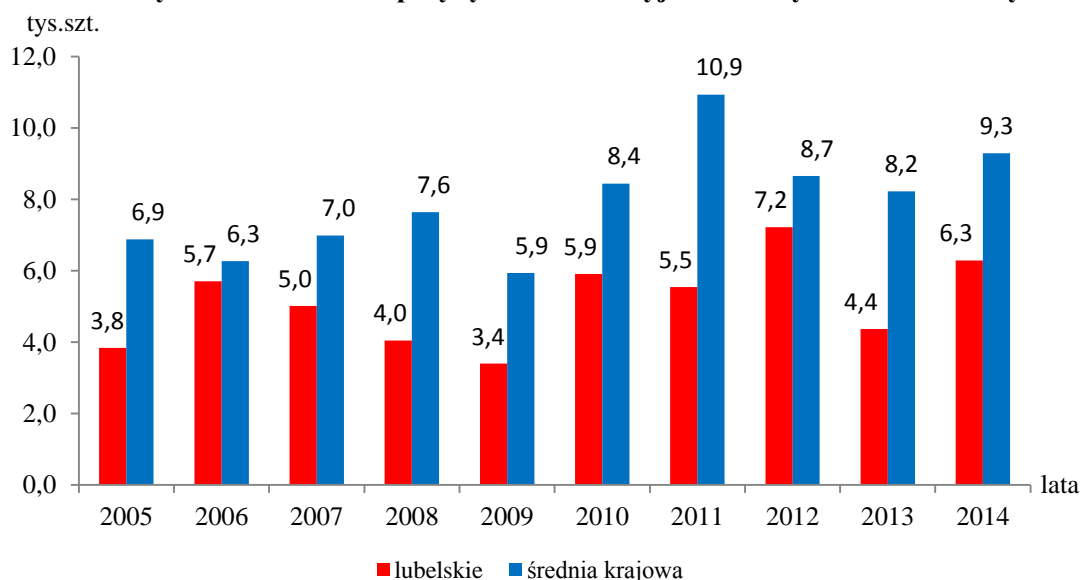
W województwie lubelskim charakterystyczną cechą gospodarki wodno-ściekowej jest nadal zbyt wolny w stosunku do potrzeb, rozwój sieci kanalizacyjnej. W 2014 r. na terenie województwa oddano do eksploatacji 379,9 km sieci kanalizacyjnej, tj. o 77,4 % więcej niż roku 2013, lecz o 19,2 % mniej niż w roku 2012. Pod względem dynamiki jej rozwoju wyróżniały się powiaty krańicki (54,1 km), biłgorajski (53,7 km) oraz miasto Lublin (34,4 km). Pomimo, że w latach 2012-2014 długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 1064,4 km, to jednak w stosunku do innych województw tempo jej przyrostu utrzymywało się na niższym poziomie. W konsekwencji w 2014 r. Lubelszczyzna zajęła 10 miejsce w kraju pod względem długości sieci kanalizacyjnej. Odnotowana w 2014 roku liczba awarii sieci kanalizacyjnej wyniosła 3744.

Rys. 4 Sieć kanalizacyjna oddana do eksploatacji

Jednym z efektów rozbudowy sieci kanalizacyjnej są nowe podłączenia budynków. Analogicznie do sieci wodociągowej liczba przyłączy kanalizacyjnych nie jest bezpośrednio związana z nowymi inwestycjami w sieć kanalizacyjną, ponieważ rozbudowa przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci sanitarnej. W 2014 roku na terenie województwa lubelskiego najwięcej budynków mieszkalnych podłączono do tego typu sieci w powiatach lubelskim (1414), biłgorajskim (691), łukowskim (425) i ryckim (689), natomiast najmniej w powiatach janowskim (12), hrubieszowskim (24), łączyńskim (39) i w mieście Chełmie (39).

Rys. 5 Nowo oddane przyłącza kanalizacyjne do budynków mieszkalnych

W 2014 r. w województwie lubelskim ogólnospławną siecią kanalizacyjną odprowadzono 38,1 hm³ ścieków bytowych z gospodarstw domowych oraz budynków użyteczności publicznej. Szacuje się, że na terenie województwa z ogółu budynków mieszkalnych 26,9 % jest podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Pomimo systematycznej rozbudowy sieci kanalizacyjnej w dalszym ciągu większa część gospodarstw domowych, szczególnie na terenach niezurbanizowanych, korzysta ze zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych. Pozytywnym aspektem gospodarki ściekowej jest fakt, iż w województwie lubelskim wszystkie odprowadzane siecią kanalizacyjną ścieki kierowane są do oczyszczalni.

Poziom wyposażenia w sieci wodociągowe i kanalizacyjne województwa lubelskiego jest niższy w porównaniu z innymi województwami. Dobre wyposażenie niektórych powiatów w kanalizację wiąże się z konsekwentnym finansowaniem przez gminy inwestycji w infrastrukturę ochrony środowiska w odniesieniu do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Jednym z powodów powolnego rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej w województwie lubelskim, jak i w kraju, jest brak celowości jej rozbudowy na terenach, na których zaludnienie lub działalność

gospodarcza nie są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni lub końcowego punktu zrzutu. Na tego typu obszarach racjonalne jest inwestowanie w budowę oczyszczalni przydomowych lub zbiorników bezodpływowych. Równie istotnym powodem wpływającym na tempo i skalę inwestycji kanalizacyjnych są zróżnicowane możliwości finansowe gmin i przedsiębiorstw komunalnych. W porównaniu z 2013 rokiem udział budynków wyposażonych w sieciowe instalacje wodociągowe zwiększył się o 1,8 % przy podobnym tempie wzrostu średniej krajowej. W 2014 roku największy udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej (powyżej 90%) występował w powiatach biłgorajskim, lubartowskim, łęczyńskim i łukowskim, a najmniejszy (poniżej 65%) w powiatach hrubieszowskim, zamojskim i w mieście Chełmie.

Tabl. 2 Wybrane wskaźniki z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej

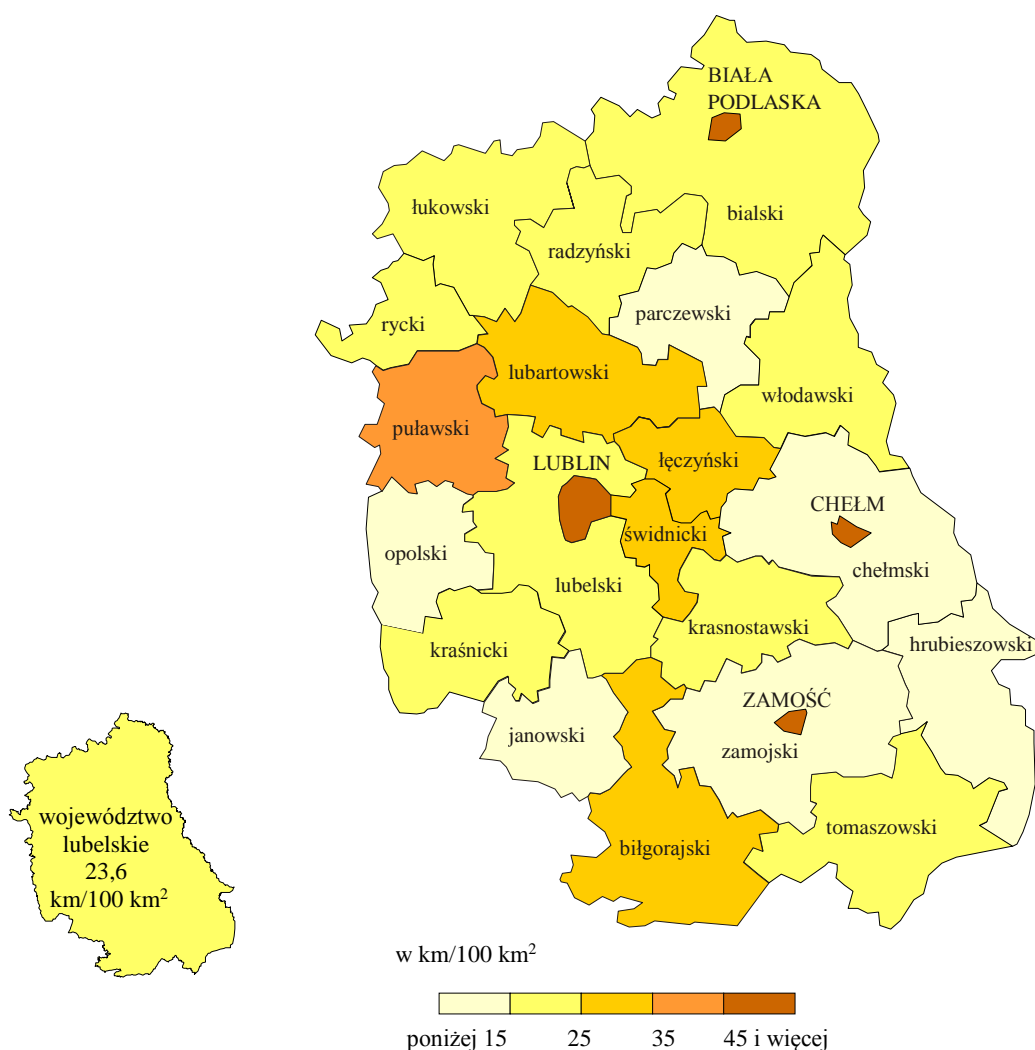
Wyszczególnienie	Polska		Lubelskie	
	2013	2014	2013	2014
Gęstość sieci w km/100km ² :				
wodociągowej	92,0	93,5	81,9	83,0
kanalizacyjnej	42,5	45,7	22,0	23,6
Wyposażenia budynków w instalacje sieciowe w %:				
wodociągowe	86,4	86,3	79,4	79,7
kanalizacyjne	45,3	46,8	25,9	26,9

W 2014 r. w porównaniu do roku 2013 na terenie województwa lubelskiego zanotowano wzrost wyposażenia budynków w sieciowe instalacje kanalizacyjne o 5,4 %, który był identyczny ze średnią krajową. Nie uwzględniając miast na prawach powiatu, najwięcej budynków wyposażonych w urządzenia kanalizacji sieciowej (powyżej 30%) znajdowało się w powiatach bialskim, biłgorajskim, lubartowskim, puławskim, parczewskim i włodawskim. Najmniejszy udział budynków wyposażonych w instalacje sanitarne (poniżej 15%) odnotowano w powiatach lubelskim, opolskim i zamojskim. W województwie lubelskim występują ogromne dysproporcje w wyposażeniu w urządzenia kanalizacji sanitarnej pomiędzy miastem i wsią. W 2014 r. na obszarach wiejskich udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosił zaledwie 12,2% i był czterokrotnie mniejszy niż udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej.

W 2014 roku w województwie lubelskim inwestycje nie spowodowały znacznego wzrostu gęstości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Na 100 km² przypadało 83,0 km sieci wodociągowej, przy 93,5 km w kraju. Zanotowany w województwie wzrost gęstości tego typu sieci o 1,1 km był niższy niż średnia w Polsce, która wyniosła 3,2 km. W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci (poza miastami na prawach powiatu) występuje w powiatach lubelskim,

i świdnickim, natomiast najmniejsze w powiatach chełmskim, hrubieszowskim, janowskim, opolskim, parczewskim i zamojskim.

Rys. 8 Gęstość sieci kanalizacyjnej w województwie lubelskim w 2014 r.

Wnioski:

1. Rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej województwa lubelskiego systematycznie postępuje, chociaż w dalszym ciągu pozostaje na niższym poziomie w porównaniu z innymi województwami w kraju.
2. Sieć kanalizacyjna charakteryzuje się mniejszą gęstością niż sieć wodociągowa, zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich.
3. Rozbudowa kapitałochłonnej sieci kanalizacyjnej nie nadąża za rozwojem sieci wodociągowej.

4. Na terenach wiejskich o niskiej koncentracji ludności budowę sieci kanalizacyjnej zastępuje się systemami rozproszonymi w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków.
5. Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej utrudnia brak wystarczających własnych zasobów finansowych gminnych jednostek komunalnych, co uniemożliwia pozyskiwanie przez nie środków z funduszy strukturalnych.
6. Brak sieci kanalizacji sanitarnej w gminach wiejskich wpływa na zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.
7. Pozyskana woda na cele bytowe pochodzi z głębinowych ujęć wody.

Opracowanie:

Ilona Wnuk – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie